

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

Trondheim, 28.05.2019

Deres ref.:

[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

2016/10983

Saksbehandler:

Johan Danielsen

Avgjerd i klagesak - klage frå Naturvernforbundet, SABIMA og WWF på løyve frå Fylkesmannen i Aust og Vest-Agder til utplanting av japanlerk på gnr. 244 bnr. 3 i Lyngdal kommune

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agders vedtak av 30.08.2016 om å gi Kjell-Arne Johannesen løyve til utsetting av japanlerk i Lyngdal kommune. Vi legg til grunn at faren for alvorleg skade på viktig naturmangfald ikkje er stor nok til å gjere om på vedtake. Klager får ikkje medhald.

Vi viser til klage frå Naturvernforbundet, SABIMA og WWF på Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agders vedtak av 30.08.2016. Klagesaka ble oversendt til Miljødirektoratet frå Fylkesmannen i brev av 03.11.2016.

Sakens bakgrunn

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder ga i vedtak av 30.08.2016 Kjell-Arne Johannesen løyve til utsetting av 900 planter av japanlerk (*Larix kaempferi*) til skogproduksjon på 5 dekar skogsmark på gnr./bnr. 244/3 i Lyngdal kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7.

Naturvernforbundet, SABIMA og WWF (klager) klaga 05.08.2016 på vedtaket. Fylkesmannen sto fast på vedtaket sitt, og sende klagesaka til Miljødirektoratet til endeleg avgjerd.

Vi var 08.02.2019 i telefonkontakt med Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder om saka og fekk opplyst at arealet etter alt å døme er planta til med japanlerk. Det var så langt fylkesmannen kunne sjå ikkje endringar i bruksmåte på arealet eller eigar.

Klager trekk fram

Klager legg dette til grunn for klagen:

- a) Fylkesmannen har i sitt vedtak ikkje greidd ut om stadeigne treslag kan være et alternativ
- b) Det er ikkje kunnskap om kor utbreidd japanlerk er i Vest-Agder
- c) Det er risiko for spreiiing av japanlerk til viktige naturtypar
- d) Klager meiner at vilkår om kontroll av spreiiing kvart 4. år og etter hogst er urealistisk og ikkje vil bli gjort

Fylkesmannens vurderingar

Fylkesmannens vurderingar av klagen:

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | **Telefon:** 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no | **Internett:** www.miljodirektoratet.no | **Organisasjonsnummer:** 999 601 391

Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo |

Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

- a) Alternativt stadeige treslag på mark med høy bonitet er gran. Fylkesmannen ser at dette burde vært vurdert. Han ser ikke at dette ville ha gitt anna utfall
- b) Det at det ikke er registrert japanlerk i artskart for Vest-Agder skyldast truleg manglande registrering, og en peiker på økt i mengde observasjonar på nasjonalt nivå frå 10 til 216 på få år
- c) Fylkesmannen held fast ved den dokumenterte spreingsavstand angitt for japanlerk slik den er angitt i DN-utredning 8-2012 på 80 meter og tar derfor ikke stilling til klager sine opplysningar om spreingsavstandar på over 200 meter i Averøy
- d) Fylkesmannen meiner at vilkåret om kontroll av spreing er mogleg å gjennomføre

På bakgrunn av dette opprettheld fylkesmannen sitt vedtak av 30.08.2016 og oversendte klagen til Miljødirektoratet i brev av 03.11.2016.

Lovgrunnlaget

Formålet med forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål (forskriften) er å hindre at utsetting av utanlandske treslag medfører eller kan medføre uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 1. Etter § 5 er det krav om løyve til utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål. Vurderinga av løyve til utsetting, skal veie omsyn til eventuelle uheldige følger for naturmangfaldet, jf. § 7 første ledd og andre viktige samfunnsinteresser, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 14. Prinsippa i naturmangfoldloven nml. § 8 til 12 blir lagt til grunn som retningslinjer for vurderinga, jf. nml. § 7.

Kunnskap om japanlerk

Frå Artsdatabankens risikovurdering har vi henta denne kunnskapen: Den er lyskrevjande og har lokalt spreidd seg på opne område nær etablerte bestand. Det er usikkert kor mye av dette som blir til vaksne trær da den er utsett for viltsskadar og snøbrekk. Japanlerk er resistent mot lerkekraft (Børset 1985). Den etablerer seg i liten grad i slutta skog, slepp mye lys ned til feltsjiktet, spreier seg dårleg og representerer neppe økologisk risiko. I DN-utredning 8-2012 blir det beskriven at grensa for kortdistansespreiing (Nygaard m. fl. 1999) er 80 meter med en maksimal observert rekruttering av inntil 2100 unge planter pr. dekar. I same rapport ble spreingsdistansar på opptil 2422 meter ved vindhastigheit 10 m/s og 4844 meter ved 20 m/s observert. Vurderingar gjort i forbindelse med utarbeiding av ny fremmedartsliste i 2018 gjorde at japanlerk i dag er i kategorien høg risiko (H1) på denne.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet legger vekt på dette:

- Japanlerk er plassert i nest høgaste risikokategori i ny fremmedartsliste i 2018
- Utplantingsområdet ligger i et landskapsrom med fleire viktige naturverdiar:
 - Kvasfossen naturreservat 1200 meter (vernet 01.12.2017, altså etter at løyve er gitt frå fylkesmannen)
 - Rik edellauvskog, viktig naturtype, 1000 meter
 - Fire områder med bekekløfter og fossesprutsonar 350 m, 600 m, 650 m og 1400 m
- Det er ikke dokumentert at det er planta bestand av japanlerk i eller nær området før (berre en dokumentert forekomst i Vest-Agder fylke)
- Det er ikke gjort klart at japanlerk har økonomiske fordeler framfor gran- eller lauvskog
- Det er ikke gitt oppsettjande verknad av klage og lovleg utplanting har etter alt og dømme skjedd i tråd med plikten til å etablere ny skog etter hogst, jf. Skogbrukslovens § 6

Det er ikke dokumentert naturverdiar i sjølve utsettingsområdet, men en lokalt viktig naturtype grenser mot utsettingsområdet. Naturreservat saman med betydeleg mengde viktige naturverdiar i områda omkring, taler mot utsetting av et utanlandsk treslag som ikke ser ut til å være etablert i området. Vår vurdering knytt til nml. § 9 (føre var prinsippet) er at det ikke er ønskeleg å ta i bruk nye utanlandske arter i områder med store naturverdiar til produksjon av et utanlandsk treslag. Miljødirektoratet finner ikke at planting av japanlerk framfor f.eks. norsk gran vil gi vesentleg større samfunnsmessige fordeler, noko fylkesmannen ved fylkesskogmeister og er inne på. Vår vurdering er derfor at tiltakets positive samfunnsmessige effektar ikke veg opp for faren for negativ verknad på viktige naturverdiar, jf. nml. § 14.

Saken skil seg frå tilsvarande sak frå same kommune, (vårt journalnr. 2018/1763) som ble omgjort i vårt vedtak datert 05.08.2018. Den omfattar et mindre areal og færre tre. Avstand frå utplantingsområdet til naturverdiane i saka som no er til handsaming, er større og disse synes derfor mindre sårbare for tiltaket enn i over nemnde sak. Ei samla vurdering gjer derfor at vi ikkje finner det er rimeleg å gjere om på fylkesmannens vedtak i denne saken.

Vedtak

Miljødirektoratet stadfester Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agders vedtak av 30.08.2016, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Kjell-Arne Johannesens løyve til utsetting av ca. 900 japanlerk (*Larix kaempferi*) til skogproduksjon på 5 dekar skogsmark på gnr./bnr. 244/3 i Lyngdal kommune, jf. forskrift 25. mai 2012 nr. 460 om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksformål §§ 5 og 7 vert med dette stadfesta.

Miljødirektoratets vedtak er endeleg og kan ikkje klages vidare på, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse frå e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Lyngdal kommune	Boks 353	4577	Lyngdal